

концептуалізованих рівнях: регіональному (представлений структурами, які здійснюють свою діяльність в рамках окремих регіонів України) та загальнодержавному (позиціонується через вищі органи в системі, наділені переважно представницькими функціями). Кожен орган адвокатського самоврядування спеціалізований на вирішенні окремих питань, пов'язаних з функціонуванням інституту адвокатури. Подібний підхід забезпечує розмежування завдань адвокатського самоврядування та дозволяє підвищити його ефективність.

Література:

1. Нестерчук Л. П. Напрями оптимізації організаційної побудови адвокатури України. *Вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2021 № 54. С. 134–138.

2. Габані І. І. Основні елементи адвокатського самоврядування, як один із видів регулювання адвокатури в Україні. *Аналітико-порівняльне правознавство*. 2023. № 11. С. 529–532.

3. Васильченко Є. М. Поняття та особливості правового статусу органів адвокатського самоврядування. *Вісник Кримінологічної асоціації України*. 2023. № 3 (30). С. 170–176.

4. Вільчик Т. Б. Системи органів адвокатського самоврядування в країнах Європейського Союзу: Італія, Німеччина, Франція. *Право та інноваційне суспільство*. 2015. № 2 (5). С. 38–45.

5. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05 липня 2012 р. № 5076-VI. *Голос України*. 2012. № 148.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-395-1-87>

ЄВРОПЕЙСЬКІ АКТИ З ПИТАНЬ ОХОРОНИ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ ТА ПОВІТРЯНОГО ПРОСТОРУ

Гордієнко Артур Вікторович

*докторант кафедри конституційного та адміністративного права,
Запорізький національний університет
м. Запоріжжя, Україна*

Пріоритетний захист у зазначених документах відводиться захисту права особи на безпечне довкілля, що корелюється із чинним Директивами ЄС, зокрема, з положеннями: Директиви 2008/50/ЄС «Про якість атмосферного повітря та чистіше повітря для Європи» [1];

Директиви 2004/107/ЄС щодо миш'яку, кадмію, ртуті, нікелю та поліциклічних ароматичних вуглеводнів у навколишньому повітрі [2]; Директиви 2004/42/ЄС про обмеження викидів летких органічних сполук через використання органічних розчинників у певних фарбах і лаках та продуктах повторної обробки автомобілів та про внесення змін до Директиви 1999/13/ЄС⁵; Директиви 1999/32/ЄС щодо зменшення вмісту сірки у певних видах рідкого палива (вносить зміни до Директиви 93/12/ЄС)⁶; Директиви 94/63/ЄС стосовно контролю викидів летких органічних сполук (ЛОС), що виникають зі сховищ бензину та при його транспортуванні з терміналів до сервісних станцій [3] та багато інших.

Зокрема, у Директиві 94/63/ЄС про контроль викидів летких органічних сполук (ЛОС), що виникають при зберіганні бензину та його транспортуванні з терміналів до сервісних станцій, спрямованою на мінімізацію втрат бензину через випаровування, містяться положення про: зберігання бензину на терміналах із використанням технологій, таких як плаваючі покрівлі та відбивні покриття; завантаження та вивантаження мобільних контейнерів із зобов'язанням використовувати відповідне обладнання для зменшення випаровування; транспортування бензину, щоб забезпечити повернення пари до терміналу або танкера для подальшої обробки [3].

До важливих безпекових міжнародних документів відноситься також Директива 2001/81/ЄС про межі національних викидів певних атмосферних забруднюючих речовин [3]. Директива 2001/81/ЄС, також відома як Директива про національні граничні рівні викидів (NEC Directive), спрямована на зниження забруднення повітря в країнах ЄС. Документ встановлює національні граничні рівні для чотирьох ключових забруднюючих речовин: сірчистого ангідриду (SO₂), оксидів азоту (NO_x), амонію (NH₃) і летких органічних сполук (VOC). Метою є зменшення їх негативного впливу на здоров'я людей та екосистеми. Держави-члени повинні розробляти національні програми для досягнення встановлених меж і подавати щорічні звіти про прогрес. Початкові цілі були заплановані до 2010 року, а згодом актуалізовані в рамках Директиви (ЄС) 2016/2284 із новими завданнями до 2020 та 2030 років. Директива стала ключовим інструментом у боротьбі з

⁵Directive 2004/42/CE of the European Parliament and of the Council of 21 April 2004 on the limitation of emissions of volatile organic compounds due to the use of organic solvents in certain paints and varnishes and vehicle refinishing products and amending Directive 1999/13/EC. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32004L0042>

⁶Council Directive 1999/32/EC of 26 April 1999 relating to a reduction in the sulphur content of certain liquid fuels and amending Directive 93/12/EEC. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:31999L0032>

кислотними дощами, озоновим смогом і деградацією природи, сприяючи переходу на екологічно чисті технології та джерела енергії.

Директива 2001/80/ЕС про обмеження викидів в повітря великими сміттєспалювальними заводами певних забруднюючих речовин (Директива КМЗ / LCP), також відома як "Директива про великі спалювальні установки" (Large Combustion Plants Directive, LCPD), регулює обмеження викидів певних забруднюючих речовин в атмосферу від великих спалювальних установок потужністю понад 50 МВт. Основна мета – зменшення шкідливого впливу викидів сірчистого ангідриду (SO_2), оксидів азоту (NO_x) та твердих частинок на здоров'я людей і довкілля [4].

Директива встановлює граничні значення викидів для нових установок і поступове впровадження стандартів для вже існуючих. Вона зобов'язує держави-члени проводити моніторинг і подавати звіти про викиди, а також заохочує впровадження технологій очищення димових газів. LCPD має важливе значення у боротьбі з кислотними дощами, смогом і забрудненням атмосфери. У 2010-х її положення були інтегровані до Директиви 2010/75/EU про промислові викиди, яка встановила більш суворі стандарти. Директива 2001/80/ЕС стимулювала модернізацію енергетичного сектора та впровадження екологічно чистих технологій [5; 6].

У Директиві 98/69/ЕС про заходи щодо запобігання забрудненню повітря, пов'язаного з викидами автомобілів, прийнятої 13 жовтня 1998 року, визначено сфера її застосування, що спрямовується на використання автомобілів з двигунами, що працюють на бензині та дизельному паливі, і функціонально спрямована на зменшення таких викидів, як оксиди азоту (NO_x), вуглекислий газ (CO_2) та частки тверді (PM). Директива передбачає встановлення обов'язкових обмежень на викиди шкідливих речовин для нових автомобілів, зокрема введення стандартів Євро 3, Євро 4, Євро 5 та Євро 6, які поступово ставали більш суворими. Зміни в директиві стосуються також розвитку методів тестування, наприклад, процедури тестування на реальних умовах експлуатації (RDE). Ці заходи мають на меті покращення якості повітря та захист здоров'я громадян ЄС.

Таким чином, численні нормативно-правові акти, що діють на міжнародному рівні проголошується ідея захисту атмосферного повітря від забруднення, подолання проявів кліматичної кризи, що має базуватися на принципах «забруднювач платить», що реалізується виходячи із ідеї ефективності, універсальності та практичної цінності стандартів використання таких ресурсів.

Література:

1. Директива 2008/50/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 21 травня 2008 року про якість атмосферного повітря та чистіше повітря для Європи. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_950#Text
2. Directive 2004/107/EC of the European Parliament and of the Council of 15 December 2004 relating to arsenic, cadmium, mercury, nickel and polycyclic aromatic hydrocarbons in ambient air. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32004L0107>
3. Directive 2004/42/CE of the European Parliament and of the Council of 21 April 2004 on the limitation of emissions of volatile organic compounds due to the use of organic solvents in certain paints and varnishes and vehicle refinishing products and amending Directive 1999/13/EC. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32004L0042>
4. Council Directive 1999/32/EC of 26 April 1999 relating to a reduction in the sulphur content of certain liquid fuels and amending Directive 93/12/EEC. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:31999L0032>
5. European Parliament and Council Directive 94/63/EC of 20 December 1994 on the control of volatile organic compound (VOC) emissions resulting from the storage of petrol and its distribution from terminals to service stations <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:31994L0063>
6. Directive 2001/81/EC of the European Parliament and of the Council of 23 October 2001 on national emission ceilings for certain atmospheric pollutants. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32001L0081>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-395-1-88>

НАСЛІДКИ ЯК ОЗНАКА СКЛАДУ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ ВИБОРЧИХ ТА РЕФЕРЕНДУМНИХ ПРАВ ГРОМАДЯН

Колодін Денис Олексійович

кандидат юридичних наук, доцент,

декан факультету цивільної та господарської юстиції

Національного університету «Одеська юридична академія»

м. Одеса, Україна

Внаслідок реформування ст. 157-160 Законом 2014 р. законодавець встановив три види суспільно-небезпечних наслідків: 1) неможливість